

Olsztyn, 23 listopada 2025 r.

SO-III.431.13.2025

**Pan
Robert Waraksa
Burmistrz Olsztynka**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Olsztynku (NIP 7390512325, REGON 000529338) z siedzibą przy ul. Ratusz 1, 11-015 Olsztynek.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję Burmistrza Olsztynka – kierownika jednostki kontrolowanej pełnił Pan Robert Waraksa (na stanowisku od 7 maja 2024 r. do chwili obecnej).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 7/2025 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.772.2025 z 9 września 2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 3/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.773.2025 z 9 września 2025 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 22 września 2025 r., a zakończono 17 października 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 4/2025.

Zakres kontroli: realizacja przez Urząd Miejski w Olsztynku w okresie od 1 lipca 2024 r. do 30 czerwca 2025 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) oraz art. 28 ust.

1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2025 r. poz. 428) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2022 r. poz. 671 ze zm.) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2025 r. poz. 274 ze zm.).

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, jak i w czasie kontroli, zadania wynikające z ustawy o dowodach osobistych i ustawy o ewidencji ludności należały do zakresu działania Referatu Spraw Obywatelskich (dalej jako Referat), w ramach którego funkcjonuje Urząd Stanu Cywilnego. Bezpośredni nadzór nad pracą Referatu sprawował Burmistrz Olsztynka. Natomiast na stanowisku Kierownika Referatu zatrudniona była Pani Emilia Dumka (pełniąca również funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego). Do jej zadań należało m.in. prowadzenie spraw należących do zakresu działania Referatu, dokonywanie podziału zadań pomiędzy stanowiskami pracy i ustalanie indywidualnych zakresów czynności. Kierownik odpowiadał przed Burmistrzem za zgodne z prawem wykonywanie zadań Referatu. Zadania objęte kontrolą wykonywali pracownicy Referatu zatrudnieni na stanowiskach inspektorskich:

- Pan Radosław Juszczak – w zakresie dowodów osobistych;
- Pan Robert Kuciński – w zakresie ewidencji ludności.

Ponadto ustalono, że ww. pracownicy zastępowali się wzajemnie w realizacji powierzonych zadań. Natomiast w razie jednoczesnej nieobecności obu pracowników zadania objęte kontrolą wykonywała Pani Edyta Zaręba, zatrudniona na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Wszyscy pracownicy posiadali stosowne upoważnienia do załatwiania w imieniu Burmistrza niektórych spraw, w tym m.in. wydawania zaświadczeń oraz podpisywania wezwań oraz innych pism urzędowych i informacji.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych

1. Wydawanie dowodów osobistych

Badaniem kontrolnym objęto 100 z 1551 spraw wydania dowodu osobistego (tj. 6,44% ogółu spraw). Ustalono, że we wszystkich zbadanych sprawach wnioski złożyły osoby uprawnione, a pracownik jednostki kontrolowanej poprawnie odnotował sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu. W tym zakresie nie stwierdzono żadnych błędów.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste są przechowywane w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie. Jednocześnie miejsce przechowywania dowodów osobistych nie spełnia jednego z wymogów określonych w art. 43 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych.

2. Unieważnianie dowodów osobistych

Wybrane do badania sprawy wydania dowodu osobistego weryfikowano również pod kątem prawidłowości unieważnienia w Rejestrze Dowodów Osobistych (dalej RDO) poprzedniego dowodu osobistego wnioskodawcy. Weryfikacji poddano 77 przypadków unieważnień. Stwierdzono nieprawidłowość w sprawie nr 2814093/2025/4161251/01 – wydając wnioskodawcy nowy dowód osobisty z powodu „Zmiany wizerunku twarzy” dotychczasowy dowód osobisty unieważniono z powodu „Zmiany danych”. Przyczyną błędu była omyłka pracownika rejestrującego unieważnienie, zaś skutkiem – zasilenie RDO danymi niezgodnymi ze stanem faktycznym. Błędne dane zostały w czasie kontroli sprostowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, po przekazaniu stosownej informacji przez jednostkę kontrolowaną z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego w trybie art. 56b ustawy o dowodach osobistych. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest pracownik rejestrujący dane.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Badaniem objęto wszystkie 7 spraw wszczętych i załatwionych w okresie objętym kontrolą. Nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień w tym zakresie. We wszystkich sprawach wnioski o udostępnienie danych z RDO lub dokumentacji związanej z dowodami osobistymi były uzasadnione i zostały złożone przez uprawnione podmioty realizujące zadania publiczne. Odpowiedzi udzielono bez zbędnej zwłoki.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności

1. Rejestracja miejsc pobytu obywateli polskich i cudzoziemców oraz nadawanie numeru PESEL na wniosek

Badaniem objęto 40 z 525 zgłoszeń meldunkowych (7,61% ogółu spraw) stanowiących podstawę rejestracji miejsca pobytu stałego lub czasowego, wymeldowania z miejsca pobytu stałego lub czasowego albo wyjazdu poza granice RP i powrotu z wyjazdu poza granice RP. Wszystkie zgłoszenia zostały dokonane we właściwej formie, a dane z nich wynikające – poprawnie i niezwłocznie zarejestrowane w rejestrze PESEL.

Stwierdzono nieprawidłowość w sprawie SO.5343.3.30.2025 dotyczącej zameldowania na pobyt czasowy małoletniego obywatela Ukrainy mającego zarejestrowany status UKR w trybie ustawy specjalnej¹, umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówce opiekuńczo-wychowawczej). Zameldowanie nastąpiło na okres 5 lat, pomimo że małoletni cudzoziemiec nie posiadał dokumentu potwierdzającego prawo pobytu w Polsce do daty upływu deklarowanego okresu. Ponadto przy zameldowaniu ww. osoby nie zarejestrowano w rejestrze PESEL danych serii, numeru i daty ważności ważnego dokumentu podróży

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.).

cudzoziemca. Z wyjaśnień jednostki kontrolowanej wynika, że małoletni cudzoziemiec został zameldowany na okres pobytu w placówce zadeklarowany przez jej dyrektora. Podczas zgłoszenia zameldowania nie został przedłożony dokument prawa pobytu małoletniego na tak długi okres, niemniej organ gminy kierował się zasadą stosowaną do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, iż termin pobytu w placówce jest określany do dnia po uzyskaniu przez małoletniego pełnoletności. Podyktowane jest to maksymalnym czasem, w jakim prawo nakazuje placówce sprawować opiekę nad dziećmi, niezależnie od ich narodowości. Przyczyną nieprawidłowości była błędna ocena stanu faktycznego i prawnego sprawy, zaś skutkiem – rejestracja okresu pobytu cudzoziemca z naruszeniem art. 41 ust. 4 ustawy o ewidencji ludności. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość jest pracownik przyjmujący zgłoszenie pobytu i rejestrujący dane w rejestrze PESEL. W trakcie kontroli niezgodności danych zostały usunięte poprzez korektę daty upływu deklarowanego terminu pobytu na 04.03.2026 r.² oraz uzupełnienie brakujących danych ważnego dokumentu podróży cudzoziemca.

Ponadto zbadano 8 z 50 spraw (16% ogółu) nadania numeru PESEL na wnioski w trybie art. 18 ustawy o ewidencji ludności. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości bądź uchybień.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 24 ze 100 spraw (24% ogółu), w tym 3 z 6 spraw zakończonych decyzją o odmowie udostępnienia danych. Stwierdzono, że w 17 zbadanych sprawach wnioski złożyły podmioty publiczne, zaś żądane dane były niezbędne do realizacji zadań tych podmiotów określonych w odrębnych przepisach. Natomiast w 7 sprawach wnioski złożyły osoby lub jednostki organizacyjne powołujące się na interes prawny, przy czym w 3 zbadanych sprawach wnioskodawca (bank) nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu żądanych danych, tj. imienia i nazwiska oraz adresu zameldowania jednego członka rodziny zmarłego dłużnika. W konsekwencji organ gminy Olsztynek wydał decyzje odmowne na podstawie art. 47 ust. 3 w związku z art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności. Decyzje zawierają wszystkie obligatoryjne elementy określone w art. 107 § 1 k.p.a., w tym uzasadnienie faktyczne i prawne wyjaśniające motywy rozstrzygnięcia. Jednakże przed ich wydaniem organ nie zastosował art. 10 § 1 i art. 79a § 1 k.p.a., tj. nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się w sprawie, nie wskazał przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem i nie poinformował o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia tych przesłanek. Z wyjaśnień jednostki kontrolowanej wynika, że odstąpiono od takiego zawiadomienia, ponieważ „strona wykazała

² Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej, pobyt obywatela Ukrainy, którzy przybyli legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, uznaje się za legalny do dnia 4 marca 2026 r.

tylko interes faktyczny, co zostało ujawnione właśnie na podstawie wnikliwej analizy przedłożonych dokumentów. Organ uznał, iż podmiot składający wnioski w swoich uzasadnieniach udokumentował bezsprzecznie jedynie wspomniany interes faktyczny, z czego dalej można było wywieść, iż nie jest w posiadaniu dokumentów uprawniających do pozyskania żądanych danych”.

W realiach kontrolowanych spraw odstąpienie od realizacji powyższego obowiązku należy ocenić jako uchybienie, które nie wywołało negatywnych skutków i nie miało wpływu na wynik postępowań. Wnioskodawca wykazał jedynie istnienie wierzytelności, ale nie udowodnił, kto dziedziczy spadek po zmarłym dłużniku (w szczególności nie przedstawił orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia, a jedynie deklarował, że zamierza dopiero wystąpić do sądu). Ponadto nie zaskarżył przedmiotowych decyzji i nie przedstawił żadnych dodatkowych dowodów wskazujących na interes prawny w uzyskaniu żądanych danych.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

Badaniem objęto akta czterech postępowań w sprawach meldunkowych, w tym wszystkie 3 sprawy wszczęte i zakończone w okresie objętym kontrolą oraz 1 z 2 spraw wszczętych przed tym okresem, a zakończonych w okresie kontrolowanym. Ustalono, że 3 zbadane postępowania wszczęto na wniosek uprawnionego podmiotu, a jedno postępowanie – z urzędu. Postępowania zostały przeprowadzone co do zasady zgodnie z wymogami procesowymi określonymi w k.p.a. Organ przeprowadził niezbędne dowody, zapewnił stronom czynny udział i umożliwił im wypowiedzenie się w sprawie przed wydaniem decyzji. Decyzje zawierają wszystkie elementy obligatoryjne określone w art. 107 § 1 k.p.a.

W sprawie nr SO.5343.1.3.2025 zakończonej wydaniem decyzji o wymeldowaniu organ gminy przyjął, że osoba wymeldowywana opuściła miejsce zameldowania w sposób nie tylko trwały, ale i dobrowolny. Jednakże zgromadzone dowody, tj. zeznania dwóch świadków nie wskazują w ogóle, jakie były przyczyny i okoliczności opuszczenia przez nią lokalu. Z protokołów przesłuchania wynika, że świadkowie zostali zapytani jedynie o to, od kiedy według ich wiedzy osoba zgłoszona do wymeldowania nie przebywa w miejscu zameldowania i na tak zadane pytanie udzielili zdawkowej odpowiedzi. Zatem okoliczności faktyczne tej sprawy nie zostały wyjaśnione w sposób dokładny i wyczerpujący (nieprawidłowość). Skutkowało to wydaniem decyzji z naruszeniem art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a. W toku kontroli upoważniony pracownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że: „Zeznania świadków nie odnoszą się do okoliczności opuszczenia lokalu (...), ponieważ w większości zeznań te osoby ich po prostu nie znają. W tym przypadku kardynalnym punktem odniesienia dla tut. organu w zeznaniach świadków było jednoznaczne potwierdzenie faktu nieprzebywania, niezamieszkiwania osoby wymeldowywanej. Dlatego też zeznanie zawierające treść, że osoba nie mieszka w lokalu od »kilku czy wielu lat« może być odebrane

Strona 5 z 7

jako niepełne, czy lakoniczne, lecz wymownie taki fakt potwierdza. Niemniej jednak świadek w tym momencie po prostu innej wiedzy nie posiada i często nie chciałby posiadać, co wynika z niechęci wtrącania się w prywatne sprawy innych osób”. Należy jednak zauważyć, że przytoczone wyjaśnienia nie znajdują odzwierciedlenia w treści protokołów przesłuchań. Bowiem protokoły nie zawierają informacji wskazujących na brak jakiejkolwiek wiedzy świadków o okolicznościach i przyczynach opuszczenia lokalu przez osobę wymeldowywaną. Osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość jest pracownik prowadzący postępowanie w tej sprawie.

W pozostałym badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

Podsumowując dokonane ustalenia należy stwierdzić, że **zadania objęte kontrolą były co do zasady realizowane prawidłowo i terminowo**. Nieprawidłowości stwierdzono w zaledwie 3 na 183 zbadane sprawy. Ponadto stwierdzono uchybienia w 3 sprawach, co wskazuje na incydentalność błędów w kontrolowanym obszarze zadań.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Zapewnienie rejestracji przyczyny unieważnienia dowodu osobistego w każdym przypadku zgodnie ze stanem faktycznym.
2. Meldowanie cudzoziemców na pobyt czasowy maksymalnie na okres, w którym dany cudzoziemiec może legalnie przebywać na terytorium Polski.
3. W razie zamiaru wydania decyzji o odmowie udostępnienia danych z ewidencji ludności – kierowanie do stron przed wydaniem rozstrzygnięcia zawiadomienia na podstawie art. 10 § 1 i art. 79a § 1 k.p.a.
4. Wydawanie decyzji o wymeldowaniu z pobytu stałego wyłącznie po dokładnym wyjaśnieniu stanu faktycznego sprawy.

Proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwagi i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Strona 6 z 7

Radosław Król

Strona 7 z 7

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9
10-575 Olsztyn

tel. 89 523 24 44, 89 523 23 33, fax 89 527 74 47
www.olsztyn.uw.gov.pl
info@uw.olsztyn.pl
Skrzynka ESP na ePUAP /WMURZADWOJ/SkrytkaESP